

[Kirsten Jacobsen]

domme, så skyldes det ikke, at man ikke er enig i, at der er sket et dramatisk fald i vurderingen af ejendomme. Det skyldes derimod, at Finanstilsynets nedskrivninger baserer sig på fuldstændig lineære nedskrivninger af alle ejendomme, uanset hvordan disse ejendomme måtte være bygget og udstyret, og hvor mange kvadratmeter de i øvrigt omfatter. Det er en fuldstændig generel nedskrivning, som der ikke kan være sagligt belæg for. Det er det, kritikken går på.

Og hvis statsministeren ellers hørte efter, så kunne det jo være, han opdagede, hvad det var, forespørgerne ønskede at debattere i dag; så kunne han sikkert føre sine samtaler bagefter.

Så vil jeg også sige til statsministeren, at hvis statsministeren stadig væk mener, at den enkelte færinger har fået gavn af de danske penge, så vil jeg anbefale statsministeren at rejse til Færøerne. Gå ud og spørg, se ved selvsyn, hvordan de enkelte færinger nogle steder kæmper for bare at få brød på bordet, og hvilken opfattelse færingerne har af, hvad de danske penge er gået til. De er gået til banker, de er gået til afdrag på lån, de er billedlig talt vendt på en tallerken i Tórshavn og sendt tilbage til kontinentet. Sådan er det også i virkeligheden, og det kan man altså se ved selvsyn, hvis man ulejliger sig derop.

Der var jo ingen, der kunne være i tvivl om – og der er heller ingen, der er i tvivl om – at krisen på Færøerne er overordentlig voldsom, og at det er en økonomisk tilbagegang helt uden sidestykke i den vestlige verden i nyere tid. Men krisen kan ikke løses ved enkle og stykvisse løsninger, herunder bistand fra Danmark. For at løse krisen skal der dramatiske ændringer til. Alle i det færøske samfund skal yde ofre. Ikke bare de almindelige færinger, men sandelig også alle dem, der i mange år har siddet på flæsket og sørget for, at udviklingen er blevet, som den blev. Dem er der hidtil ikke sket noget med.

Signalerne om, at en økonomisk krise kunne opstå, har været klare siden midten af 1980'erne. Det ved statsministeren; der ligger rapporter i Statsministeriet. At en meget alvorlig økonomisk krise ville udvikle sig, har været kendt siden midten af 1988, hvor Det Rådgivende Udvalg vedrørende Færøerne i sin rapport gjorde rede for de faresignaler, der kunne spores.

Advarselssignalerne og lamperne ikke bare blinkede, de lyste ligefrem. Hver gang dette udvalg har givet en ny rapport om den økonomiske udvikling på Færøerne, er kriseindikationerne blevet tydeligere og tydeligere. Ingen har reageret på dem.

Krisen kan i et meget stort omfang relateres til forholdene i fiskeriet; det er rigtigt. Men det er kun en del af forklaringen og kan ikke bruges som undskyldning for alt, hvad der er sket. Det var de politiske initiativer og særlig mangelen på samme, der forstærkede krisen og videreaccelerede de økonomiske svagheder, der var. Det bekræftes også af rapporterne fra det rådgivende udvalg.

Tilstedeværelsen af disse rapporter bevirker, at ingen ærlig dansk eller færøsk ledelse kan frakende sig ansvaret for og en medvirken til de katastrofale forhold, der i øjeblikket er på Færøerne. Den politiske ledelse i Danmark bærer såvel som den politiske ledelse på Færøerne ansvaret for, at tingene har fået lov at udvikle sig, som de har. Havde man i Danmark været rigtige venner med færingerne, som statsministeren stod her og sagde, så havde man taget hånd i hanke med tingene og på en overbevisende måde fortalt de færøske politikerkolleger: Det her er ikke nogen farbar vej, venner! Vi må have stoppet skredet mod afgrunden!

Det gjorde man ikke. Man sad tilbagelænet i stolen. Man fik rapporterne tilsendt. Man gjorde ingenting. Derfor er Danmark dybt medansvarlig for, at situationen er blevet så alvorlig, som den er.

Og det kan ikke nytte noget, at Statsministeriet vil fralægge sig ansvaret ved at sige, at disse rapporter blev oversendt til Folketinget. Det er nu blevet undersøgt, i hvilken form de blev oversendt til Folketinget. De er blevet oversendt i ét eksemplar til Folketingets Finansudvalg med sekretærens navn på uden meddelelse om omdeling. Det er den måde, Folketinget er blevet orienteret på. Så kan statsministeren jo gøre op med sig selv, om han synes, det er en tilstrækkelig og forsvarlig måde. Og så kan det være, at man, næste gang man spørger, får et mere rigtigt svar end det, som Det Politisk-Økonomiske Udvalg fik, sidst vi spurgte.

Jeg har tidligere sammenlignet de politiske og forvaltningsmæssige forhold på Færøerne med en bananrepublik, og det er jeg blevet kri-